

Rapport

Rapport over een klacht over de regionale politie-eenheid Rotterdam.

Datum: 8 november 2013

Rapportnummer: 2013/166

Klacht

Verzoeker klaagt erover dat de regionale politie-eenheid Rotterdam op 8 februari 2011 in zijn woning is binnentreden vanwege een verdenking dat er in zijn woning een hennepkwekerij was. Volgens verzoeker was deze verdenking onduidelijk en onvoldoende. Ook klaagt hij over de aanwezigheid van een groot aantal politieambtenaren en medewerkers van onder andere de Roteb en Stedin tijdens het binnentreden.

Bevindingen en beoordeling

I. BEVINDINGEN

Algemeen

CIE-informatie

1.1 In december 2010 kwam via een informant bij de Regionale Criminele Inlichtingen Eenheid van de politie Haaglanden (RCIE) de informatie binnen dat er in de woning aan de X straat 1A in Hoek van Holland een hennepkwekerij zou zijn en dat de eigenaar van deze hennepkwekerij in een grijze Audi met kenteken 00-XX-00 zou rijden. Deze auto stond op naam van een zekere R. te T. Omdat de X straat 1A niet bestond, kwam de politie uit op verzoekers woning die op nummer 1 gelegen was. In een op ambtseed opgemaakt proces-verbaal van 14 januari 2011 verklaarde een plaatsvervangend chef van de RCIE dat hij zich een oordeel had gevormd over de vermoedelijke betrouwbaarheid van de informant en tevens over de vermoedelijke juistheid van de informatie. Gezien de bij de RCIE bekende achtergrond van de informant, gezien in samenhang met de door die informant aangedragen gegevens, kwam de RCIE tot de conclusie dat de verstrekte informatie als betrouwbaar kon worden aangemerkt.

Warmtemeting

1.2 Op verzoek van de politie bevond een toezichthoudend gemeenteambtenaar zich op 26 januari 2011 samen met politieambtenaren bij eerder genoemde woning voor het maken van een thermografische warmtemeting. Deze gemeenteambtenaar was belast met de bestuursrechtelijke ontmantelingen van hennepkwekerijen en tevens bevoegd en opgeleid tot het maken van thermografische opnamen met een warmtecamera. De gemeenteambtenaar voerde, zoals ook aangegeven in het thermografisch rapport van 26 januari 2011, onder andere aan de zijkant van de woning een warmtemeting uit. Hij zag op dat moment een flinke warmtevlék op de buitenzijde van de muur. Er was duidelijk sprake van een afwijkend warmtebeeld. Het was hem ambtshalve bekend dat deze situatie zich vaak voordeed bij hennepkwekerijen die verborgen waren in woningen.

Binnentreden woning

1.3 Op basis van eerder genoemde RCIE-informatie en de positieve warmtemeting gingen drie politieambtenaren, een gemeenteambtenaar van het zogenoemde Hennepteam en een fraudespecialist van het energiebedrijf Stedin op 8 februari 2011 omstreeks 9.30 uur ter controle naar verzoekers woning. In het kader van de bestrijding van hennepkwekerijen en de bestuurlijke aanpak werd er in Rotterdam en omstreken samengewerkt door verschillende instanties. Daarom was van iedere betrokken instantie een afgevaardigde aanwezig bij de controle. De fraudespecialist van het energiebedrijf was verder aanwezig in verband met mogelijke strafbare feiten met betrekking tot de elektrische installatie in de woning en daaruit voortvloeiende gevaarlijke situaties.

1.4 Nadat het doel van de controle werd toegelicht werd verzoeker erg boos en riep hij dat hij wist wie erachter zat. Verzoekers huisbaas zou namelijk al meerdere keren hebben geprobeerd om verzoeker uit de woning te krijgen. Verzoeker had tot op heden echter alle rechtszaken tegen zijn huisbaas gewonnen. Volgens de politie betraden alleen de wijkagent en de fraudespecialist van het energiebedrijf verzoekers woning. Verzoeker liet hen vrijwillig binnen om de woning te doorzoeken, zodat geen gebruik was gemaakt van de afgegeven machtiging tot binnentreden. De gemeenteambtenaar van het Hennepteam, die zich aan verzoeker had gelegitimeerd, had alleen een gesprek met verzoeker buiten de woning en had de woning niet betreden. De overige twee politieambtenaren hadden verzoekers woning evenmin betreden. In verzoekers woning werd al snel duidelijk dat er geen sprake was van een hennepkwekerij.

Verzoekers klacht

1.5 Verzoeker was van mening dat de politie zijn woning ten onrechte was binnengetroten. Er was namelijk geen sprake van een duidelijke verdenking van een strafbaar feit. Dat de RCIE zich een oordeel had gevormd over de betrouwbaarheid van de informant en tevens over de betrouwbaarheid van de informatie kan door verdachten (in geval van een strafzaak) niet of nauwelijks worden getoetst. Nu achteraf bleek dat er geen hennepkwekerij in de woning was, achtte verzoeker de informant onbetrouwbaar. Ook vroeg verzoeker zich af of de politie wel in de juiste woning was binnengetroten. In de RCIE-informatie werd namelijk X straat 1A genoemd en niet X straat 1, alwaar verzoeker woonachtig was. Dat de warmtemeting positief was, kwam volgens verzoeker door de (extra) radiator die zich in de woning bevond. Verzoeker was bovendien bijzonder verrast door het binnentreden in zijn woning door drie personen en de aanwezigheid van zoveel ambtenaren of medewerkers van instanties. Hij vond dit zeer onprettig. Het bevreemde verzoeker dat de machtiging tot binnentreden niet meer aanwezig was. Verzoeker had graag excuses gewild van de politie, aangezien er geen hennepkwekerij was aangetroffen en er sprake was van een enorme inbreuk op de privacy, aldus verzoeker.

Visie politiechef

1.6 Naar de opvatting van de politiechef was er sprake van voldoende verdenking van het plegen van een strafbaar feit op grond waarvan de politie in verzoekers woning was binnengetreden. De RCIE-informatie gaf aanleiding om nader onderzoek in te stellen naar verzoekers woning. Daarom werd er door een speciaal getraind team een warmtemeting uitgevoerd. De positieve uitslag van deze warmtemeting versterkte het vermoeden dat er een hennepkwekerij in de woning aanwezig was. Op grond daarvan besloot de politie om verzoekers woning binnen te treden. De politieambtenaren hadden volgens de politiechef op behoorlijke wijze gehandeld. Tijdens het onderzoek van de Nationale ombudsman bleef de politiechef bij zijn eerdere standpunt.

II. BEOORDELING

Behoorlijkheidsvereiste

2.1 Het is een vereiste van behoorlijk overheidsoptreden dat grond- en mensenrechten van burgers, zoals het huisrecht en het recht op eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer, worden gerespecteerd (zie Achtergrond, onder 1 en 2). Dit betekent dat een overheidsinstantie niet zonder toestemming van de bewoner een woning mag binnengaan en de persoonlijke levenssfeer mag aantasten, behalve in bij de wet bepaalde gevallen.

Wetgeving

2.2 De politie mag op basis van artikel 9, eerste lid, van de van de Opiumwet (zie Achtergrond, onder 3) een woning betreden als redelijkerwijze vermoed kan worden dat er sprake is van een overtreding van de Opiumwet. Enkele vormvoorschriften (bijvoorbeeld de schriftelijke machtiging tot binnentreden) zijn geregeld in de Algemene wet op het binnentreden (zie Achtergrond, onder 5). Met redelijkerwijs vermoeden wordt naar analogie van artikel 27 van het Wetboek van strafvordering (zie Achtergrond, onder 4) bedoeld een vermoeden, dat steunt op feiten of omstandigheden die naar objectieve maatstaven redelijk zijn.

Ombuds- & jurisprudentie

2.3 Vooropgesteld wordt dat een verdenking van overtreding van de Opiumwet kan worden aangenomen op basis van anoniem aan de politie verstrekte informatie (Hoge Raad 29 november 2011, LJN BP8497), welke informatie ook vervat kan zijn in een melding aan de (R)CIE. Dit impliceert echter niet dat een anonieme melding per definitie steeds voldoende verdenking oplevert. Informatie van de CIE, die als betrouwbaar is beoordeeld, kan op zichzelf een verdenking opleveren. Het is wel van belang dat de informatie voldoende concreet en specifiek is. In eerdere rapporten van de Nationale ombudsman is geoordeeld dat alleen een anonieme melding (rapport 2008/261) of alleen een positieve warmtemeting (rapport 2007/331) niet voldoende was voor een redelijk vermoeden van overtreding van de Opiumwet op basis waarvan de betrokken woning kon worden binnengetreden. Als de

politie de anoniem verkregen informatie verifieert door middel van verder onderzoek kan dat voldoende zijn voor een verdenking van overtreding van de Opiumwet.

Geen schending

2.4 De Nationale ombudsman is van oordeel dat de politie door verzoekers woning binnen te treden het vereiste dat grond- en mensenrechten worden gerespecteerd, in dit geval het huisrecht en het recht op eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer, niet heeft geschonden.

Redelijk vermoeden

2.5 Allereerst was er naar het oordeel van de Nationale ombudsman sprake van een redelijk vermoeden van overtreding van de Opiumwet. Hoewel er geen hennepkwekerij in verzoekers woning is aangetroffen, waren er voldoende aanwijzingen om te vermoeden dat er een hennepkwekerij aanwezig was. Immers, volgens informatie van een RCIE-informant, wiens achtergrond bij de RCIE bekend was en welke informant als voldoende betrouwbaar was aangemerkt, zou er in de woning aan de X straat 1A in Hoek van Holland een hennepkwekerij zijn. RCIE-informatie afkomstig van een informant die als voldoende betrouwbaar is aangemerkt is volgens vaste jurisprudentie van de Hoge Raad voldoende om een verdenking te creëren. In dit geval kon er echter nog twijfel bestaan, omdat het huisnummer in de RCIE-informatie niet volledig juist was en het kenteken van de daarin genoemde auto op naam stond van iemand die niet op dit adres was ingeschreven. Daarom was nader onderzoek nodig. Ter verificatie van voormelde RCIE-informatie is dan ook een warmtemeting uitgevoerd van verzoekers woning door een speciaal daarvoor opgeleide en bevoegde gemeenteambtenaar. Deze warmtemeting gaf een positief resultaat. Er was volgens de gemeenteambtenaar duidelijk sprake van een afwijkend warmtebeeld. Een positieve warmtemeting, verricht door een deskundige, welk middel ook in de rechtspraak algemeen geaccepteerd is, levert een indicatie op. Gelet op de RCIE-informatie, die als betrouwbaar was beoordeeld, en de positieve warmtemeting door een deskundige was er naar het oordeel van de Nationale ombudsman op grond van vaste jurisprudentie voldoende reden om op basis van artikel 9 van de Opiumwet (zie Achtergrond, onder 3) verzoekers woning binnen te treden. Dat er geen hennepkwekerij is aangetroffen, doet daar niet aan af. Wel vormt dit voor de Nationale ombudsman een reden om een aanbeveling te doen.

Aanwezigheid meerdere personen

2.6 De Nationale ombudsman kan zich goed voorstellen dat het binnentreden door de politie en de aanwezigheid van meerdere personen voor verzoeker niet prettig is geweest en zijn persoonlijke levenssfeer heeft aangetast. Echter, gezien het redelijk vermoeden van overtreding van de Opiumwet en de samenwerking van verschillende instanties ter bestrijding van hennepkwekerijen en (daaraan gerelateerde) overige strafbare feiten, is het

begrijpelijk dat er - ook in het belang van de veiligheid van bijvoorbeeld omwonenden - ambtenaren of medewerkers van andere betrokken instanties aanwezig waren.

De onderzochte gedraging is dan ook behoorlijk.

Mogelijk onderzoek in bredere zin

2.7 Ondanks de (als betrouwbaar beoordeelde) RCIE-informatie en een positieve warmtemeting verricht door een deskundige, welke omstandigheden tezamen een redelijk vermoeden opleverden, bleek er in verzoekers woning geen hennepkwekerij te zijn. Hoewel de Nationale ombudsman vragen had gesteld aan de politiechef, heeft hij helaas geen duidelijkheid gekregen over de wijze waarop de warmtemeting heeft plaatsgevonden en over de betrouwbaarheid van een (positief) resultaat. Dit betreurt hij. Het valt de Nationale ombudsman op dat het kennelijk vaker voorkomt dat er positieve warmtemetingen zijn, terwijl er vervolgens geen enkele hennepkwekerij in de woning wordt aangetroffen. Hij is hier enigszins verontrust over. Zoals eerder aangekondigd in het rapport 2013/078, overweegt hij dan ook om een onderzoek in bredere zin in te stellen naar de ontmanteling van hennepplantages.

Conclusie

De klacht over de onderzochte gedraging van de regionale politie-eenheid Rotterdam, is niet gegrond.

Aanbeveling

Nu de RCIE-informatie die tot de inval heeft geleid achteraf onjuist is gebleken, geeft de Nationale ombudsman de politie in overweging de beoordeling van de betrouwbaarheid van de betrokken informant te heroverwegen.

Achtergrond

Europees verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden (EVRM)

Artikel 8 Recht op eerbiediging van privé-, familie- en gezinsleven

1. Een ieder heeft recht op respect voor zijn privé leven, zijn familie- en gezinsleven, zijn woning en zijn correspondentie.
2. Geen inmenging van enig openbaar gezag is toegestaan in de uitoefening van dit recht, dan voor zover bij de wet is voorzien en in een democratische samenleving noodzakelijk is in het belang van de nationale veiligheid, de openbare veiligheid of het economisch welzijn

van het land, het voorkomen van wanordelijkheden en strafbare feiten, de bescherming van de gezondheid of de goede zeden of voor de bescherming van de rechten en vrijheden van anderen.

Grondwet

Artikel 10

1. Ieder heeft, behoudens bij of krachtens de wet te stellen beperkingen, recht op eerbiediging van zijn persoonlijke levenssfeer.
2. De wet stelt regels ter bescherming van de persoonlijke levenssfeer in verband met het vastleggen en verstrekken van persoonsgegevens.
3. De wet stelt regels inzake de aanspraken van personen op kennisneming van over hen vastgelegde gegevens en van het gebruik dat daarvan wordt gemaakt, alsmede op verbetering van zodanige gegevens.

Artikel 12

1. Het binnentreden in een woning zonder toestemming van de bewoner is alleen geoorloofd in de gevallen bij of krachtens de wet bepaald, door hen die daartoe bij of krachtens de wet zijn aangewezen.
2. Voor het binnentreden overeenkomstig het eerste lid zijn voorafgaande legitimatie en mededeling van het doel van het binnentreden vereist, behoudens bij de wet gestelde uitzonderingen.
3. Aan de bewoner wordt zo spoedig mogelijk een schriftelijk verslag van het binnentreden verstrekt. Indien het binnentreden in het belang van de nationale veiligheid of dat van de strafvordering heeft plaatsgevonden, kan volgens bij de wet te stellen regels de verstrekking van het verslag worden uitgesteld. In de bij de wet te bepalen gevallen kan de verstrekking achterwege worden gelaten, indien het belang van de nationale veiligheid zich tegen verstrekking blijvend verzet.

Opiumwet

Artikel 9, eerste lid, onder b

De opsporingsambtenaren hebben, voor zover dat redelijkerwijs voor de vervulling van hun taak nodig is, toegang tot de plaatsen, waar een overtreding van deze wet gepleegd wordt of waar redelijkerwijze vermoed kan worden, dat zodanige overtreding gepleegd wordt.

Wetboek van strafvordering

Artikel 27, eerste lid

Als verdachte wordt vóórdát de vervolging is aangevangen, aangemerkt degene te wiens aanzien uit feiten of omstandigheden een redelijk vermoeden van schuld aan eenig strafbaar feit voortvloeit.

Algemene wet op het binnentreden

Artikel 1, eerste en vierde lid

1. Degene die bij of krachtens de wet belast is met de opsporing van strafbare feiten of enig ander onderzoek, met de uitvoering van een wettelijk voorschrift of met het toezicht op de naleving daarvan, dan wel een bevoegdheid tot vrijheidsbeneming uitoefent, en uit dien hoofde in een woning binnentreedt, is verplicht zich voorafgaand te legitimeren en mededeling te doen van het doel van het binnentreden. Indien twee of meer personen voor hetzelfde doel in een woning binnentreden, rusten deze verplichtingen slechts op degene die bij het binnentreden de leiding heeft.

(...)

4. De persoon, bedoeld in het eerste lid, die met toestemming van de bewoner wenst binnen te treden, vraagt voorafgaand aan het binnentreden diens toestemming. De toestemming moet blijken aan degene die wenst binnen te treden.

Artikel 2, eerste lid

Voor het binnentreden in een woning zonder toestemming van de bewoner is een schriftelijke machtiging vereist, tenzij en voor zover bij wet aan rechters, rechterlijke colleges, leden van het openbaar ministerie, burgemeesters, gerechtsdeurwaarders en belastingdeurwaarders de bevoegdheid is toegekend tot het binnentreden in een woning zonder toestemming van de bewoner. De machtiging wordt zo mogelijk getoond.

Artikel 10, eerste lid

Degene die zonder toestemming van de bewoner in een woning is binnentreden, maakt op zijn ambtseed of -belofte een schriftelijk verslag op omtrent het binnentreden.